

ՀԱՐՑՈՒՄ ՊԱՏԱՍԽԱՆ Ս. ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԴՐՈՇՄԻ ՄԱՍԻՆ

1) Ի՞նչ է Ս. մկրտութիւնը:

Ս. մկրտութիւնը այն սահմանագիծն է, որը կը բաժնէ եկեղեցւոյ մէջ գտնուողները՝ միւսներէն: Անիկա մարդոց կամ հոգեւորականներուն կողմէ հնարուած ծիսակատարութիւն կամ երկրորդական բան չէ, այլ՝ Քրիստոսի եկեղեցիին անդամակցելու եւ քրիստոնեայ դառնալու գլխաւոր նախապայմանը: Ուստի, ինչ որ Աստուած անհրաժեշտ նկատած է մեզի համար եւ պատուիրած, հարկ է որ կատարենք:

Եթէ մկրտեալը կը պահէ Ս. մկրտութեամբ ստացած շնորհքները, իր առօրեային մէջ կը ձգտի առ Աստուած, կը փորձէ կեանքին մէջ կիրառել տիրոջ պատուիրանները ու աստուածահաճոյ կեանքով ապրիլ, ապա այդ շնորհքները կը բազմապատկուին եւ կու տան իրենց քաղցր ու բարի պտուղները:

Բայց, եթէ մարդ Ս. մկրտութեան կու գայ անգիտակցաբար, առանց ներքին համոզումի, պարզապէս աւանդոյթի ուժով եւ անկէ վերջ ալ անհաւատի նման կը շարունակէ ապրիլ իր կեանքը՝ կը զրկուի աստուածային շնորհքերէն:

Ս. Կիւրեղ Երուսաղէմացին կ'ըսէ. «Մեծ բան է վերահաս մկրտութիւնը: Ան գերիններուն փրկագինն է, մեղքերու թողութիւնը, մեղքի մահը, հոգիի վերածնունդը, լուսաւոր զգեստը, սուրբ եւ անխախտ կնիքը, դէպի երկինք տանող կառքը, արքայութեան զրաւականը, որդեգրութեան շնորհքը»:

ԱՂԱՆԴԱՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

ԲԱՍԸԼԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ 3-ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՈՐԳԻՆ՝ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Դարձեալ, շաբաթ մը ետք երբ կրկին երեւցաւ աշակերտներուն, թերահաւատ Թովմասին ըսաւ. «Մատդ հոս բե՛ր եւ նայէ՛ իմ ձեռքերուս, ու բե՛ր ձեռքդ իմ կողս խոթէ՛» (Յովհ. 20:27): Հոգեղէն մարմին մը շօշափել կարելի պիտի չըլար բնաւ, մինչդեռ Յիսուսի երկրաւոր մարմինն էր, որ յարութիւն առած էր՝ նո՛ր յատկանիշներով: Այլապէս ի՞նչը յարութիւն առաւ եւ ինչո՞ւ Աստուածաշունչը յարութեան մասին կը խօսի: Եթէ Աստուած նոր մարմին մը ստեղծեց Յիսուսի համար, կը նշանակէ թէ Յիսուս մեռելներէն յարութիւն չառաւ, «եւ եթէ Քրիստոս յարութիւն առած չէ, ձեր հաւատքը պարապ բան է, ու տակալին ձեր մեղքերուն մէջ էք» (Ս. Կոր. 15:17):

Եթէ Յիսուսի մարմինը գերեզմանին մէջ մնաց ու փնացաւ, ինչո՞ւ չորս Աւետարաններն ալ կը պատմեն թէ մարմինը գերեզմանին մէջ չգտնուեցաւ, եւ ատիկա մեծագոյն վկայութիւնն էր անոր յարութեան, ինչպէս Յովհաննէս Աւետարանիչը ինք թափուր գերեզմանը եւ մէկ կողմ դրուած պատանքը «ՏԵՍԱԻ ԵՒ ՀԱԻՍՏՍՅ» (Յովհ. 20:8): Պարզ է, որ այդ փառաւորեալ մարմինը նոր յատկանիշներ ունէր այլեւս, ալ ենթակայ չէր մահուան, կրնար փակ դռներէն անցնիլ, եւլն: Կարդացէ՛ք (Յովհ. 2:18-22): Գործք. 2:24-32: Հռոմ. 10:9:

Միտելի ընթերցող, ՃՐԱԳ թերթը ամէն Կիրակի կը բաժնուի մեր ժողովուրդին, եկեղեցիներու բանկային մօտ: Նաեւ՝ Facebook-ի վրայ փնտռել «Jerak կամ ՃՐԱԳ», ապա սեղմել «Like»ը, կարդալու կամ անդամագրուելու համար:

ՀԱՍՅԷ.

ՃՐԱԳ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ - ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ - Bourj-Hammoud, P.O.Box 80810 -Tel/Fax:01-258300- facebook-ի էջ jerak ճրագ թերթ

ԲՈՒ ԽՕՍԵՂ ԽՄ ՈՏԹԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ՇԱԽՂՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս. 119-105)

ԺԱ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ, 1 ԱՊՐԻԼ 2018 ԹԻՒ 13

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԾԱՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄՆԵՐ
Գրծ. 1.15-26
ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍ 16.1-8

ՅԻՇԱՍԱԿ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Շաբաթ օրը երբ անցաւ, Մարիամ Մագդաղենացին, Մարիամ՝ Յակոբի մայրը եւ Սողոմէն գացին խունկեր գնեցին եւ պատրաստեցին, որպէսզի երթան եւ օժեն Յիսուսի մարմինը: Կիրակի առաւօտ կանուխ, արեւածագին, գերեզման եկան: «Ո՛վ պիտի գլորէ գերեզմանի մուտքին դրուած քարը», կը հարցնէին իրարու, որովհետեւ քարը շատ մեծ էր: Սակայն երբ նայեցան, տեսան որ քարը արդէն իսկ գլորուած էր: Գերեզմանէն ներս մտան եւ ճերմակ զգեստ հագած երիտասարդ մը տեսան, որ աջ կողմը նստած էր: Սարսափեցան: Երիտասարդը ըսաւ անոնց. «Մի՛ վախճաք, զիտեմ որ խաչուած Նազովրեցի Յիսուսը կը փնտռէք, բայց հոս չէ, յարութիւն առաւ: Տեսէք զինք հոս դրած էին: Այժմ գացէք, ըսէք իր աշակերտներուն եւ Պետրոսի, որ ահա Յիսուս ձեզմէ առաջ կ'երթայ Գալիլիա. հոն պիտի տեսնէք զինք, ինչպէս որ ըսած էր ձեզի»:

Երբ ասիկա լսեցին, դուրս փախան գերեզմանէն, զարհուրած եւ ապշահար, ու ոչ մէկուն բան մը ըսին՝ որովհետեւ կը վախճային:

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Եթէ արմատէն կտրուած ծառը կրնայ վերստին աճիլ եւ ծաղկիլ՝ արդեօք մարդը վերստին պիտի չծաղկի: Եթէ սերմանուած սերմերը վերստին աճելով եւ հնցուելով կը պատրաստուին կալի, մարդ արարածը ինքն ալ վերստին կալի չի՞ պատրաստուիր: Եթէ այգիներէն կամ խառերէն քաղուած կամ կտրուած ճիւղերը ուրիշ տեղ տնկուած ըլլալով վերստին կ'աճին, մարդն ալ այս բոլորով հանդերձ, եթէ հող զրուի, միթէ վերստին պիտի չկենդանանա՞յ: Դուն ի՞նքզնիքդ դատէ եւ տես թէ ո՞ր մէկը աւելի դիւրին ու մեծ բան է. նոր ստեղծել ամենեւին չստեղծուածը, թէ՛ ինկածը եւ կործանուածը վերստին ձուլել՝ ստեղծելով անկէ նոր պատկեր:

(Կիւրեղ Երուսաղէմացի)

ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԻԿ

1.- Ի՞նչ է Զատիկի բառին իմաստը:

Զատիկ բառը ունի բազմաթիւ բացատրութիւններ: Ոմանք նմանութիւն կը գտնեն Եբրայեցիներու Պասեփին (Passover) հետ: Պասեփ կը նշանակէ ելք: Հրեաներու ամենամեծ ու յարգուած սոսնձերէն մէկն է Պասեփը: Անոնք կը յիշատակեն Եգիպտոսի ծանր լուծէն իրենց ազատիլն ու ելքը: Իսկ մենք՝ Քրիստոնէաներս, Յիսուսի չարչարանքի արդիւնքով հրաշափառ Յարութեամբ կը յիշատակենք մարդկութեան մահուան իշխանութենէն ու սատանայի ծառայութենէն դուրս գալը եւ երկինքի արքայութեան արժանի դառնալը: Յիսուսի կեանքին վերջին դրուագները տեղի ունեցան հրեաներու Պասեփի սոսնձին:

2.- Զատիկուան ժողովրդական սովորութիւններ:

Զատիկուան ժողովրդական սովորութիւններէն կարելի է յիշատակել հաւկիթը կարմիր ներկելը եւ հաւկրթախաղը:

Հիները հաւկիթը կ'ընդունէին իբրեւ տիեզերքի խորհրդանշան եւ կը հաստատէին՝ թէ հաւկիթին կեղեւը կը նշանակէ ցամաք, սպիտակը՝ ջուր, դեղնուցը՝ կրակ:

Սովորութիւն էր գարնանամուտի օրը, իբրեւ ընծայ իրարու հաւկիթ տանիլ, մանաւանդ՝ կարմիր: Նաեւ ոսկիէ կամ արծաթէ շինուած կարմիր հաւկիթներ կը տարուէին իշխաններուն, իբրեւ հպատակութեան նշան: Ասիկա կ'ըլլար արեւելի մէջ, մանաւանդ հայերուն եւ պարսիկներուն մօտ:

Բոլոր կրօններուն մէջ ալ հաւկիթը իր կարեւոր տեղը ունէր, մինչեւ իսկ Հռոմէացիները եւ յոյները հաւկիթ կը նուիրէին իրենց աստուածներուն՝ սրբուելու եւ մաքրուելու համար:

Հրեաները Պասեփի սոսնձն կը պատրաստէին բազարջ հաց (առանց թթիւմորի հաց): Պասեփի սեղանին վրայ անպայման պէտք էր ըլլար նաեւ գատկական գառնուկը եւ պինդ խաշած հաւկիթը:

Հաւանաբար Պասեփի այս սովորութիւնը փոխանցուեցաւ քրիստոնէաներուն:

Զատիկական հաւկիթը Քրիստոնէային համար խորհրդանշան է այն ժայռէ գերեզմանին, ուրկէ Քրիստոս Յարութիւն առաւ:

3.- Ի՞նչու հաւկիթը կարմիր կը ներկեն:

Կարմիր ներկը անցեալին ամէն տեղ չէր գտնուեր: Յայտնի է, թէ կարմիր ներկին հայրենիքը Արեւելքն է, ուր կը գտնուի որդան կարմիրը, որմէ կ'արտադրուէր կարմիր ներկը եւ կը տարածուէր ամբողջ աշխարհին մէջ:

Հաւկիթը կարմիր ներկելու աւանդութիւնը կը բացատրուի հետեւեալ ձեւով: Նախ՝ կարմիրը սիրոյ գոյնն է:

Երկրորդ՝ հայերը բնապաշտ ժողովուրդ եղած են եւ բնութեան մէջ գերընտիր բերքն է որդան կարմիրը, ինչպէս որ բնութեան ծննդաբերութիւններուն մէջ հրաշալի է հաւկիթը, ուստի հաւկիթը կարմիր ներկելով նուիրագործած են գայն: Երրորդ՝ հաւկիթը կարմիր կը ներկուի որպէս ուրախութեան նշան: Զորրորդ՝ կարմիրը կը խորհրդանշէ նաեւ որպէս գոհի արիւնը, որ կը բացատրուի իբրեւ Քրիստոսի թափած արիւնը աշխարհի փրկութեան համար:

Հաւկիթը կը ներկեն Զատիկուան նախորդող օրը՝ Շաբաթ օր:

ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԻՔՆԵՐԸ

Չկարծես, թէ արքայութիւնը դրամով կը գնուի, ո'չ, այլ յօժարութեամբ, որ դրամի միջոցաւ կը յայտնուի: Ոմանք կ'ըսեն. «Եթէ այդպէս է, ուրեմն դրամով կ'ըլլայ»: Դրամով չ'ըլլար, այլ կամքով, որովհետեւ այրի կնոջ նման դուն եւս կրնաս երկու դահեկանով երկինքը գնել, եթէ բարի կամեցողութիւն ցոյց տաս, առանց որուն նոյնիսկ անհազին արծաթով չես կրնար:

Աստուած արքայութիւնը խոստացաւ ո'չ թէ գաւաթ մը պաղ ջուրի փոխարէն, այլ՝ սրտի յօժարութեան, նաեւ ո'չ ալ մահուան փոխարէն, որ ինքնին մեծ բան մը չէ: Ի՞նչ կ'արժէ հոգի մը տալը երբ մարդը ինքնին ոչի'նչ կ'արժէ: Մեր հոգին գին չունի առանց Քրիստոսի արեան, որուն համար սատանան կը նախանձի: Հետեւաբար, երկնից արքայութիւնը ո'չ թէ դրամով կը գնուի, այլ՝ կամքովը անոնց որոնք դրամ կուտան:

Չեռքին տուածը ի'նչ ալ ըլլայ, սրտի սէրը կը յայտնէ, որովհետեւ հոգիի ձեռքերը տեսական եւ գործնական առաքիներութիւններն են: Եւ որովհետեւ կամքը եւ կարեկցութիւնը մարմնաւոր բաներէ վեր են, եւ յաղթանակը ո'չ թէ արծաթն է, այլ՝ բարի կամեցողութիւնը, ի'նչ որ յայտնի է այրիին օրինակէն, ուստի սրտի յօժարութիւն ցոյց տանք, որպէսզի ոչ միայն արքայութիւնը ստանանք, այլեւ սուրբերու փառքին հաղորդակից դառնանք:

Մաշկետորցի Հայրապետ

ԱՆԴԱՍՏԱՆ

Անդաստանը աշխարհի չորս ծագերու օրհներգութեան նուիրուած արարողութիւն մըն է: Ժամանակին ան կը նուիրուէր արտերու եւ անդաստաններու պտղաբերութեան համար: Այդ օրերուն, Անդաստանը կը կատարուէր եկեղեցիէն դուրս արտերու եւ այգիներու մէջ: «Անդաստան ելլել» կամ «Անդաստան օրհներ» կը նշանակէ աշխարհի չորս կողմերը օրհներ: Արարողութեան ժամանակ, հողեւոր դասը խաչով, խաչվառով եւ Աւետարանով երգելով կ'օրհներ արեւելքը եւ այդ կողմ գտնուող Հայոց հայրապետութիւնը՝ Սուրբ խաչի եւ Աւետարանի նշանով, յանուն Սուրբ երրորդութեան: Ապա կ'օրհներուէր եւ պահպանման խնդրանք կը ներկայացուէր աշխարհի արեւմտեան կողմի համար, ուր Քրիստոնէայ թագաւորութիւններ եւ ազգեր կային: Դէմքերը դէպի հարաւ դարձնելով՝ կ'օրհներէին հարաւը, այնտեղ գտնուող երկիրները, անդաստանները եւ տարուան պտղաբերութիւնը: Դէպի հիւսիս դառնալով կ'օրհներէին վերջապէս հիւսիսային կողմը գտնուող վանքերը, անապատները, քաղաքներն ու գիւղերը եւ անոնց բնակիչները:

Ներկայիս Անդաստանը կը կատարուի եկեղեցւոյ ատենանէն ներս, այսինքն եկեղեցւոյ մէջտեղը: Գիրքի ընթերցումէն ետք, բոլոր ներկայ եկեղեցականները շուրջառնելով կը գգեստաւորուին: Հանդիսապետը խաչն ու գաւազանը կ'առնէ եւ կը կենայ եկեղեցւոյ մէջտեղը: Միւս եկեղեցականները կ'առնեն խաչը կամ Աւետարանը, հանդիսաւոր օրերուն նաեւ այլ մատուցները եւ կը կենան հանդիսապետին կողքին, եկեղեցւոյ մէջտեղ, դէմքերը դարձած դէպի արեւելք: Բուրվառակիր սարկաւազը, մոմակայները եւ միւս սարկաւազները վառած մոմերը բռնած կը տեղաւորուին ատենանին եզերքը, եկեղեցականներուն դիմաց, դէմքերը դէպի արեւմուտք: Իսկ դպիրները ձեռքերնին մէկական վառած մոմ՝ կը շարունակեն բեմին առջեւ, դէմքերը դէպի արեւմուտք: